

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 17Ps/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622204556
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Gabrielová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6622204556.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Andreou Gabrielovou v právnej veci obmedzeného spôsobilosti na právne úkony: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XXX, E., štátny občan Slovenskej republiky, zastúpený procesným opatrovníkom: F. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XXX, E., štátny občan Slovenskej republiky, za účasti: G. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XXX, E., štátna občianka Slovenskej republiky, za účasti: Okresná prokuratúra Lučenec, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e spôsobilosti na právne úkony A. B., narodeného XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/XXX pri hospodárení s finančnými prostriedkami prevyšujúcimi 20 eur týždenne (preberanie dôchodku a iných peňažných dávok zo sociálneho poistenia a štátnych sociálnych dávok, prípadne aj iných dávok), pri majetkovo-právnych rozhodnutiach (prevode, predaji či kúpe hnuteľného i nehnuteľného majetku, spisovania závetu), pri uzatváraní zmlúv a dohôd, ktoré by ho zaväzovali k plneniu finančných eventuálne materiálnych povinností (uzatváranie zmlúv o pôžičke, úvere a iné), pri vykonávaní administratívno-právnych úkonov vyžadujúcich si kontakt s úradmi (finančnými a bankovými inštitúciami, súdmi, orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, sociálnou a zdravotnou poisťovňou a iné, preberanie poštových zásielok), pri zaisťovaní sociálnej a zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráce (rozhodovanie o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti vrátane odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti, rozhodovanie o potrebe zdravotnej starostlivosti a o spôsobe, čase, miesta liečby, hospitalizácii, rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia ako aj o rozhodovaní o vstupe, umiestnení a výstupe zo sociálneho zariadenia).

II. Za opatrovníka A. B., narodenému XX.XX.XXXX u s t a n o v u j e G. B., narodenú XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/XXX.

III. Opatrovník j e o p r á v n e n ý a p o v i n n ý A. B., narodeného XX.XX.XXXX zastupovať v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony.

IV. Trovy dôkazu p l a t í štát.

V. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e:

1. Okresná prokuratúra Lučenec podala podnet na obmedzenie spôsobilosti A. B. z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 22T/99/2022-336 bol A. B. uznaný vinným pre prečin poškodzovania cudzej veci. Bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní desiatich mesiacov. V priebehu vyšetrovania v uvedenej trestnej veci bola do konania pribraná znalkyňa z odboru zdravotníctva a farmácia a ustanovená za účelom vyšetrenia zdravotného stavu. Zo znaleckého

posudku č. 25/2022 vypracovaného MUDr. Zitou Shinwariovou vyplýva, že u A. B. sa jedná o jednoducho štruktúrovanú, emočne nestabilnú, ľahko mentálne zaostalú osobnosť s poruchami správania a neprimeraným sebaapresadzovaním, sociálne maladaptívnymi prejavmi v interakciách a komunikáciách. Okrem predmetného odsúdenia bol A. B. dvakrát súdne trestaný, kde mu bolo zároveň uložené aj ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou, ktoré boli neskôr zmenené na ochrannú psychiatrickú liečbu ambulantnou formou. Ochranná liečba bola zrušená na návrh psychiatricky, nakoľko A. B. sa v mieste trvalého bydliska nezdržoval, so psychiatrickou nespolupracoval a liečba neplnila svoj účel. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zmena duševného stavu A. v pozitívnom zmysle nie je možná, ochranné psychiatrické liečenia ústavnou formou uložené v trestných konaniach sú riešením krátkodobým a pri zmene formy ochranného liečenia na ambulantné liečbu nedodržiava a dopúšťa sa trestnej činnosti. Z toho dôvodu podali podnet na začatie konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

2. Uznesením č. k. 17Ps/17/2022-48 zo dňa 02.03.2023 súd začal konanie vo veci.

3. Zástupkyňa okresnej prokuratúry na pojednávaní uviedla, že potreba podania podnetu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony vyplynula z trestného konania, ktoré bolo proti A. B. vedené, kde bol skúmaný aj jeho duševný stav a znalkyňa vo vypracovanom znaleckom posudku odporučila zahájiť konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. A. B. sa opakovanne dopúšťal trestných činov, boli mu ukladané aj ochranné liečenia, ktoré majú len dočasný charakter a potom po ukončení liečenia opätovne skĺzol k protispoločenskej činnosti a páchaniu trestných činov. Preto doporučujú obmedziť spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, ako to vyplýva zo záverov znaleckého posudku.

4. Procesný opatrovník uviedol, že súhlasí s tým, aby jeho syn bol obmedzený spôsobilosti na právne úkony. 50:50 je agresívny, uteká z domu, hocikedy aj v noci ho musí hľadať, uteká na H. križovatku, kde má on sestru, je tam 3-4 dni a potom sa vráti domov. Dozerá na to, aby predpísané lieky bral.

5. G. B. uviedla, že súhlasí s tým, aby bola ustanovená za opatrovníčku synovi, aj keď najviac poslúcha otca, nepočúva nikoho. Keď otec 3, 4-krát zakričí, vtedy ho poslúchne. O syna sa starajú obaja. Keď budú nejaké problémy a ona ho nebude zvládať, tak podá návrh na zmenu opatrovníctva.

6. Súd vypočul A. B., ktorý uviedol, že vie, že bude pozbavený spôsobilosti, ale chce, aby bol poberal dôchodok, lebo ten dôchodok chce. Lieky berie, býva u rodičov, teraz prišiel od tety.

7. Podľa § 244 Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „CMP“) súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

8. Na základe uvedeného súd na vyšetrenie zdravotného stavu A. B. pribral do konania znalkyňu z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie psychiatria MUDr. Zitu Shinwariovú, ktorá o jeho zdravotnom stave podala znalecký posudok č. 4/2024. V znaleckom posudku dospela k záveru, že v prípade A. B. sa jedná o ľahkú mentálnu zaostalosť s poruchami správania, potencovanú nedostatočnou výchovnou a sociokultúrnou stimuláciou od detstva. Jeho osobnosť je jednoducho štruktúrovaná, emočne nestabilná a so sklonom k disociálnemu životnému vedeniu. Mentálna zaostalosť je porucha trvalá, liečbou prakticky neovplyviteľná. Liečbou je možné ovplyvniť len sprievodné poruchy správania a zlepšiť sociabilitu menovaného. Menovaný nie je schopný samostatnej existencie je odkázaný na dohľad a usmernenie inou, zdravou osobou pri zabezpečení základných životných potrieb ako aj pri dodržiavaní zdravotnej starostlivosti a liečebného režimu. Posudzovaný v dôsledku mentálnej zaostalosti so sprievodnými poruchami správania a sklonom k disociálnemu životnému vedeniu je schopný samostatného fungovania len v chránených podmienkach, kde má zabezpečené nevyhnutné veci osobnej potreby. Je schopný si čiastočne samostatne zabezpečiť samoobslužné úkony ako je vyprázdňovanie, udržiavanie hygienických návykov, obliekanie, nad ich realizáciou je však žiadúci dohľad, usmernenie a pomoc inej zdravej osoby. Nevie sa hodnotne a so znalosťou súvislosti orientovať a rozhodovať v zložitejších životných situáciách, nie je schopný zodpovedne nakladať s finančnými a majetkovými hodnotami, rozhodovať v otázkach starostlivosti o svoje zdravie. Preto navrhuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v oblasti: hospodárenia s finančnými prostriedkami prevyšujúcimi 20 eur týždenne, majetkovo – právnymi rozhodnutiami, uzatvárania zmlúv a dohôd, ktoré by ho zaväzovali k plneniu finančných eventuálne materiálnych povinností, vykonávania

administratívnych úkonov vyžadujúcich si kontakt s úradmi a zisťovania sociálnej a zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráce.

9. Súd vypočul znalkyňu I. J. K., ktorá uviedla, že trvá na záveroch znaleckého posudku a v prípade A. B. sa jedná o ľahkú mentálnu zaostalosť s poruchami správania, ktorá je potencovaná nedostatočnou výchovnou a sociokultúrnou stimuláciou od detstva menovaného. Jeho osobnosť je jednoducho štruktúrovaná, emočne nestabilná a so sklonom k disocálnym prejavom a životnému vedeniu. Mentálna zaostalosť ako taká je porucha trvalá, liečbou je prakticky neovplyvniteľná, ovplyvniteľné sú len sprievodné poruchy správania a je možné s nimi zlepšiť sociabilitu menovaného. Menovaný vzhľadom na ľahkú mentálnu zaostalosť nie je schopný samostatnej existencie a je odkázaný na dohľad a usmernenie inou, zdravou osobou pri zabezpečení základných životných potrieb ako aj pri dodržiavaní zdravotnej starostlivosti a liečebného režimu. Posudzovaný dôsledkom mentálnej zaostalosti so sprievodnými poruchami správania a sklonom k disocálnemu životnému vedeniu je schopný samostatného fungovania len v chránených podmienkach, kde má zabezpečené základné nevyhnutné veci osobnej potreby. Vzhľadom na vyššie uvedené duševné ochorenie z psychiatrického hľadiska doporučuje obmedziť spôsobilosť na právne úkony.

10. 8. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je prechodná nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

11. Podľa ods. 2, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je prechodná alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov, či jedov je schopná robiť len niektoré právny úkony súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

12. Podľa § 231 CMP v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o

- a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

13. Podľa § 233 ods. 2 CMP, návrh na začatie konania môže podať aj ten, o koho spôsobilosť sa má jednať.

14. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

15. Podľa § 239 CMP ten, o koho spôsobilosti sa koná má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

16. Podľa § 240 ods. 3 CMP rozhodnutie vo veci samej súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručia aj osobe, o ktorej spôsobilosti sa koná. Osoba o ktorej spôsobilosti sa koná môže požiadať, aby jej súd doručoval všetky písomnosti v konaní.

17. Podľa § 248 ods. 1 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka § 272 až 277.

18. Podľa ods. 2 ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil a ustanoví jej opatrovníka

19. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát.

20. Podľa § 272 CMP súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak to ustanovuje osobitný predpis.

21. Podľa § 274 ods. 2 CMP v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

22. Podľa § 275 CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

23. Podľa § 276 CMP súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

24. Podľa § 277 ods. 1 CMP súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

25. Podľa ods. 2 súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

26. Podľa novej právnej úpravy sa v CMP (účinnom od 01.07.2016) vylúčilo rozhodovanie pozbavenia spôsobilosti na právne úkony, ktoré je v rozpore s ľudskými štandardami. Uvedené znamená, že úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony fyzickej osobe už nie je možné (v súčasnosti ešte občianske hmotné právo uvedenú zmenu nemá).

27. Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh na obmedzenie spôsobilosti A. B. je dôvodný, pretože vzhľadom na svoj zdravotný stav nie je schopný vykonávať právne úkony v plnom rozsahu, ale len v obmedzenom rozsahu. Súd preto z tohto dôvodu obmedzil jeho spôsobilosť na právne úkony pri hospodárení s finančnými prostriedkami prevyšujúcimi 20 eur týždenne, pri majetkovo-právnych rozhodnutiach, pri uzatváraní zmlúv a dohôd, ktoré by ho zaväzovali k plneniu finančných eventuálne materiálnych povinností, pri vykonávaní administratívno-právnych úkonov vyžadujúcich si kontakt s úradmi, pri zaisťovaní sociálnej a zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráce a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

28. Súd ustanovil A. B. opatrovníka a to jeho matku, pretože ide o osobu jemu blízku, ktorá bude schopná vykonávať funkciu opatrovníka v jeho najlepšom záujme.

29. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát. Trovy dôkazov pozostávajú z trov znaleckého dokazovania a z trov vyluchu znalkyne, ktoré súd znalcovi priznal zo štátnych prostriedkov.

30. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd v Žiline.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C. m. p.“) je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 C. m. p. v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 C. m. p. zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 C. m. p. odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 C. m. p. odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 C. m. p. na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 367 ods. 3 C. m. p. uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.